

SLOVENSKI NAROD

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon 1. št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65.
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 304.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MR. BAHOVEC, LJUBLJANA

№ веш. ізвешч. 100 табл. — Дін 46. 200 табл. — Дін 74.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

Nal Jadranka
dovrše. Geografija.
stline. Narodne nose in
Tujski promet. Gospodarstvo
Riba.

in drugih razstava silih morskih rib
v naše morje. Poselene razstave: tri
lektura. Perutnina, kuni, kose, orec
zborni. Industrija. Iid. id. Tekmovalni.
pomorščarstvo. Iz septembra. Polov
na evropske na teženji in avioni
popusti na parobrodih. Telemisli legi
izvajanje se dobio po Din 5- na po
stajnih

Ljubljana v praznični obleki

Za velike svečanosti Jadranske straže mora biti naše mesto okraшено s pravim umetniškim čutom

Ljubljana, 2. septembra. Ljubljana se pripravlja na praznične dni Jadranske straže tako temeljito, kakor se še menda ni na noben praznik. Naše mesto ni bilo nikdar brezbržno proti praznovanju, ki so bile v njem, ter je vedno tudi na zunanjo dalo poudarek dogodkom. Ljubljana vedno sodeluje. Dobro se zavedamo, da pomenijo velike prireditve v Ljubljani počastitev za njo, da ji lahko koristijo v moralnem, pa tudi v gnetnem pogledu. Glavno je, da odnesejo gostje iz Ljubljane dobre vtise ter da se izkaže bela Ljubljana kot prava prestolnica, ki ne sme zaostajati za največjimi mesti v državi. Zato se mesto zdaj zopet pripravlja, da dostojno proslavi praznike Jadranske straže.

Kongres JS, združen z veliko in izredno posrečeno jadransko razstavo, bo privabil v Ljubljano nešteto gostov iz vse države. Ljubljana sicer ni velika, toda lepa je, kar mora biti poudarjeno še posebej, da imamo estetski čut ter smisel za lepoto svojih umetniških spomenikov in znamenitosti. Zato pa tudi ne bomo krasiili mesta na slepo in ne obešali vencev kakorkoli in kjerkoli. Ljubljana mora biti okrašena s pravim umetniškim čutom, po enotnem načrtu. V postev prihaja zlasti okrašitev umetniških spomenikov, ki stopajo še posebno pred oči. Okrašitev mora biti tašna, da je poudarjena arhitektonska linija in značilnost ter da spomenik opozarja nase. Predvsem imamo v mislih trojiški spomenik na Kongresnem trgu in Robbovem vodnjaku pred magistratom. Na Kongresnem trgu se zbere ogromna množica ob priliki razvija praporov JS. Ves trg mora tvoriti zaključeno arhitektonsko enoto, kar je pa treba še doseči z umetnimi sredstvi. Vrsta jaborov z zastavami vzdolž Zvezde bo dopolnila vtis, da je trg z drevesi zaključen od severne strani, hkrati pa bo vrsta pisanih zastav poseben, živahen dekorativni element. Svečano sliko trga bo-

do dopolnile tudi zastave pred univerzo.

Za okrasitev trojiškega spomenika je izdelan poseben načrt. Ob podstavku na vsakem vogalu bodo postavljeni oleandri ali lorvorji. Podstavek bo okrašen z girlandami vencev. Na drugem podstavku bodo postavljene tudi zimske rastline na vsakem vogalu. Na stebri bodo pritrjeni skoraj do vrha vertikalno okrogli veneli. Robbov vodnjak bo prav tako okrašen po načrtu. Venci bodo obešeni v skladu s linijami figur. Na baročnem bazenu bodo viseli venci v girlandah. Na stopnicah v ozadju spomenika bodo stali visoke palme, pred njim pa vitke ciprese. Vencev ne bo nikjer preveč in ne premalo. Kjer pa bi škodovalo zunanjosti poslopjem, ne bodo obešali vencev. Za takšno delo je res treba roke arhitekta. Na Gradu bo tudi vihralo več zastav. Postavili bodo mnogo jaborov na vidnih mestih. Posebno lepo bodo okrasili Miklošičevo cesto za prihod Korošcev in drugih gostov.

Vseh podrobnosti pa zdaj še ne moremo izdati ter bodo razvedeni mesečni morali še nekaj časa potrpeti. Sicer se pa pripravljajo mnogi tudi sami, da bodo okrasili hiše vsaj z zastavicami, okrašene bodo izložebe in tu in tam so aranžerji že na delu. Proučujejo, kako bi izrazili lepo zamisel, ustvarjajo, pa zopet zametujejo številne načrte. Mnogo idej je sprožila tudi jadranska razstava na valsejmu, kjer se še s posebnim vnemo pripravljajo na velike dni JS, že zato, kar bo njihovo delo potrjeno presoji nešteti kritikov in ker bo njihovo delo potrjeno presoji nešteti kritikov in ker je razstava zbudila ogromno zanimanje že zdaj, še zdaj, še preden je odprta. Nedvomno bo Ljubljana ponosno sprejemala goste, vsa praznična na zunanji, v zavesti, da se lahko postavi tudi z vsejsejškimi prireditvami kakor se še ni doslej.

Smrt dveh magistratnih uradnikov

Ljubljana, 2. septembra. V soboto je izgubil mestni magistrat dva svoja člena in marljivo uradnika. Nenačakovano je umrl, zadet od srčnega kapi, magistratni arhivar g. Lojze Slanovec in istega po-
polnile je po daljšem trpljenju izdihnil me-
stni oficijal g. Dragotin Stepišnik.

Pokojni Lojze Slanovec je bil nojen leta 1892 kot sin zdaj že pokojnega poveljnika polkije g. Slanovca. Že kot študent se je žeavno udeleževal v našem javnem življenju in si pridobil v javnosti precejšen ugled. Med svetovno vojno se je boril na fronti, po prenehanju se je posvetil novinarstvu ter je izdal mnogo razumevanja za socialna vprašanja. Sodeloval je tudi v socialistični strani in je bil na njeni listi izvoljen za podžupana v Mariboru, ko je bil župan g. Grčar. Poleg tega je opravljal še celo vrsto raznih poslov, bil je izredno spreten in podjeten uradnik. Iz Maribora je prišel v Ljubljano, kjer je pred tremi leti prevzel mestni arhiv, v katerem se je z vso vestnostjo poglabljal v delo te ustanove. On je tudi sprožil misel ustanovitve revije naših mest »Kronike«, čije glavni urednik je postal in skrbel za njeno okusno opremo, vzorno vsebino ter stalni krog dobrih sodelavcev. Z njim izgruba tudi naši umetniki dobrega podpornika, saj je vedno kazal razumevanje za njihove potrebe. V družabnem življenju prijeten in znan kot dobričina je užival v naši javnosti nedeljene simpatije.

Za pokojnim žaluje soproga ga. Pavla, s katero se je oženil šele pred nekaj meseci, poleg nje pa več ožjih sorodnikov. Danes ob

17.30 polože Lojzeta Slanovca k večnemu počitku. Pogreb bo izpred hiše žalosti, Lonska steza 10. Naj mu bo lahka domača gruda, žalostim pa naše iskreno sožalje.

Magistratni oficijal g. Drago Stepišnik je bil star 58 let. Na magistratu pri dohodarskem uradu in je bil na glasu enega najbolj vestnih uradnikov; bil je navdušen Sokol in podpornik naprednih društev. Pred dvema mesecema je začel bolehati in težkega srca je dal uradu slovo. Ničilo pa takrat ni slutil, da se ne bo več vrnil in da bo tega krepkega, plečatega moža smrt tako naglo izrgala iz naše srede. Za njim žalujejo poleg ga. Marije trije sinovi, prof. Drago, magistratni uradnik Mirko in akademik Milan, ki jih je vse tri vzgojil v naprednem duhu. Njegove zemске ostanke prepeljejo danes ob 16. iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k sv. Križu. Blag mu spomin, težko prizadetim svojem naše sožalje.

Četrtnska vozna cena za kongres JS

Oblastni odbor JS v Ljubljani obvešča vse članstvo in vso javnost, da je odobrena četrtnska vozna cena za člane JS, udeležence kongresa v Ljubljani. Vozna ugodnost bo veljala za vožnjo v Ljubljano v času od 3. do 10. septembra 6. a pri povratku od 5. do 10. septembra 10. septembra v vseh vlakih razen v luksuznih. Ta ugodnost velja za odrasle in za pamlake JS.

Vsak udeleženec, ki hoče biti deležen te ugodnosti, mora imeti člansko legitimacijo, na podlagi katere kupi na odhodni postaji polovično vozno karto, a poleg tega še specialno železniško legitimacijo, obrazec 14. ki se dobi na vsaki železniški postaji. Ta-

ko vozno karto kakor železniško legitimacijo mora pri prihodu v Ljubljano obdržati in se javiti v kongresni informacijski pisarni, kjer prejme, kakor je bilo že objavljeno, posebno kongresno knjižico. Pred povratkom mora vsak član predložiti potniški bledaj na postaji v Ljubljani železniško legitimacijo v žigovanje, ker brez žiga postaja Ljubljana ne bo veljal brezplačen povratek na osnovi vozne karte, ki je veljala za prihod v Ljubljano. Oblastni odbor je vsem podružnicam JS, v dravski banovini že razposlal posebno okrožnico s podrobnimi navodili. Zato naj se vsak obrne za pojasnila na najbližji odbor ali poverjenikstvo JS!

Doslej izdana nasprotna navodila ne veljajo!

Manifestacije 6. septembra ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. v Ljubljani bodo, kakor je soditi po vseh pripravah, največje, kar jih je doslej Ljubljana videla. Zato naj nihče ne zamudi prilike, da ob tako ugodnih pogojih ne bi prisostvoval tem svečanostim!

Jadran Vas kliče, da s svojo navzočnostjo na kongresu dokazete, da ni Jugoslavije brez Jadrana!

Kraljev rojstni dan na Viču

Vič, 2. septembra.

Letošnji prvi rojstni dan mladega kralja Petra II. bodo Vičani proslavili na izredno slovesen način. Na inicijativu mariborke viškega Sokola je bil večer ob 10. v Sokolskem domu sestanek, ki so se ga poleg Sokola, udeležili po svojih zastopnikih vsi občini, Narodna odbrana, gasilska četa, Rdeči križ, Jadranska Straža, pevsko društvo »Danica«, Olepševalno društvo, SK Reka Društvo za zgradbo Sokol. doma in upraviteljstvo narodne šole. Sestanek je otvoril starosta br. Borštink Pavle, ki je navzoče delegate seznanil s programom, kako nameravamo proslaviti prvi rojstni dan našega mladega kralja. Po vsestranski in stvarni debati je bilo soglasno sklenjeno, da bodo vsa navedena društva, pod vodstvom viškega Sokola priredile na predvečer kraljevega rojstnega dne obhod z bakladjo po vsiki občini. Zbor vseh društev bo ob 19. pred Sokol. domom, odkder bo s konjenico Sokola III. in g. dbo obhod skozi Vič, Novo vas, Rožno in Glince pred spomenik blagopokojnemu Viteškemu kralju, kjer bo kratek nagovor s petjem in nato razhod.

V petek pa se bodo društva korporativno udeležila zahvalne službe božje v župni cerkvi. Vabimo vso viško javnost, da razobeži na predvečer zastave in razsvetli svoja okna, da tako pokažemo vdanost in zvestobo svojemu mlademu kralju Petru II. Zdravo!

Iz Maribora

Velika pohorska motodirka. Večera popoldne je bila na Pohorju prva internacionalna gorska dirka, ki je sijajno uspela in pokazala velike sposobnosti naših kakor tudi tujih dirkačev. Vozili so na novi pohorski cesti Reka - Pohorski dom, ki se je izkazala za zelo uporabno. Startali so pri kamnu 5.500, cilj pa je bil pri kamnu 10.500. Doseženi so bili prav zavidljivi uspehi, zlasti so se odlikovali naši odlični dirkači R. Lotz, Hinko Čerič, Ivo Zgur, Slavko Čerič, inž. Lukman, odlični dirkač iz Gradača Hubert Hubman pa se je žal težko ponesrečil. Po končani dirki so zmagovalec razdelili v gostilni Lebe v Reki lepe nagrade.

Sam si je naročil in plačal mašo za dušnico. Neki mariborski črkostavec si je baje končal življenje; svoji ga še dva dni pogrešajo. Zanimivo je, da si je pri tukajšnjih frančiškanih že sam plačal mašo za dušnico.

Razburljiv dogodek na Glavnem trgu. Večeraj pri večeru je stražnik postal pozoren na veliko množico ljudi, ki se je zbrala pred Veliko kavarno. Vedno več ljudi je prihajalo tja zato je pristopil tudi stražnik in ugotovil, da se je množica zbrala okoli nekoga moža, ki ga je vrgla božast. Nesrečež je bil znani mariborski dimnikar Pucelj.

Z nožem mu je na svatbi razparal trebuha. Snoch so slavili v gostilni Löberhof v Jelovcu pri Breznici poroko mladega

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes ob 4, 7% in 9% uri

premiera ljubke veleoperete.

Žena, ki ve kaj hoče...

Godba:

Oskar Strauss

Igratelj:

Lili Dagover

Adolf Wohlbrück

Kurt Vespermann

Vstopnina neizpremenjena

kmečkega para. Proti večeru so začeli plesati, med plesom je pa mlad fant od Sv. Jurija ob Pesnici v divji ljubosumnosti zgrabil za nož ter razparal mlademu 24-letnemu starešinu Ivanu Čopu trebuh. Nesrečež so izstopile čreva in je obležal v mlaki krvi. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Požari v mariborski okolici. V neposredni mariborski okolici so zadnje čase požari na dnevnem redu. Snoch okrog 23. je začelo goreti gospodarsko poslopje župnika v Hočah. Ze večkrat je prejel grozilna pisma in snoch mu je zlobni požigalec res zažgal. Na pomoč so prihiteli domači ter gasilci, iz Bokove, Razvanja, Radvanja, Maribora, Studencev in Podbrezja. Rešili so vso živino, orodje in pridelke, a poslopje je pogorelo do tal. Bila je velika nevarnost, za bližnja poslopja, ki so večinoma s slamo krita. Škoda znaša okrog 50.000 Din.

Negoda graškega motociklista. Večera je priredil Motoklub Pohorje drugo mednarodno motociklistično dirko na Pohorje, katere se je udeležil tudi graški dirkač Hubert Hubmann. Kmalu po startu ga je doletela nesreča. Na ostrem ovinku je v polnem diru zavozil v drevo in obležal nezavesten. Morali so ga prepeljati v mariborsko bolnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno ali pa nalomljeno hrbtenico. Njegovo stanje je resno.

Arheologi že prihajajo

Ljubljana, 2. septembra.

Inozemski arheologi, ki se udeležijo študijskega potovanja po Jugoslaviji, že prihajajo. Danes so že prispeili v Ljubljano dr. Fritz Fremersdorf, ravnatelj rimskega in germanskega oddelka Wallraf - Richarz muzeja v Kölnu, dr. Hans Zeiss, univ. prof. iz Münchena in dr. Joachim Werner, asistent Rimske - germ. kom. iz Frankfurta ob Meni, iz Jugoslavije pa sta prispeila Sergijevskij Dimitrije, kustos muzeja v Sarajevu in dr. Bratanič Rudolf, predstojnik niškega muzeja. Ostali gostje pridejo v Ljubljano popoldne in zvečer.

Za inozemske goste je že vse pripravljeno. Vsak udeleženec študijskega potovanja dobi poseben zavitek z zemljevidi in arheološkimi kartami z naznačenimi kraji, ki jih arheologi posetijo. Učenjaki se bodo mudili pri nas do 13. septembra in bodo v tem času obiskali vse kraje, ki si slove po svojih arheoloških najdiščih in izkopninah.

Razstava zelenjave na Barju

Ljubljana, 2. septembra

Večera so priredili Barjani, člani sadjar-
sko-vrtnarske podružnice razstavo zelenjave in to lepo napredno stvar združili z vedetico. Razstava nam je pokazala, da Barjani pravilno pojmujejo pridelovanje zelenjave na Barju.

Razstavljeni so v šoli le člani vrtnarske podružnice, najrazličnejšo zelenjavo kakršne ne vidimo vsak dan na ljubljanskem trgu. Vse obiskovalci, ki se jih je kar gnetlo na razstavnem prostoru, je zadržilo ogromno zelje. Nekatera glave so bile več kilogramov

težke. Največ je bilo razstavljenega schweinfurtskega poznega zelja. Tudi kasselsko zelje ni zostajalo. Karfilj po 3 2 in 1 kg je bilo precej. Kot vidimo črna barjanska zemlja, pravilno obdelovana donša lepe dohodke, osobito pa v suši, ko je drugod skoraj nemogoče vzgojiti dobro zelenjavo. Razstavljen je bila tudi velika množina paradiznikov, ki jih preizkušajo Barjani, da dobe pravo vrsto, ki bo zgodnja, bogato rodelna in pripravna za eksport. Ohrast zgodnji in pozni, rdeče zelje, fižol, grah i. t. d. so bili prvovrstni tako, da bi se lahko Barjani udeležili vsake velike razstave.

Na razstavi je bilo razvidno, da ni delo g. upravitelja Grčarja in mestne občine ljubljanske brezuspešno. Barjanom pa želimo, da bi v tej smeri nadaljevali, kar le v samotrem delu je uspeh. Zelo prijetno nas je iznenadilo, ko so združili razstavo z veselico, ki je združila vse posestnike, ljubitelje vrta in zelenjave.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek 2. septembra kotoličani Štefan, Miljevinca.

Današnje prireditve

Kino Matica: Žena, ki ve kaj hoče...

Kino Ideal: Evin orožje.

Dežurne lekarne

Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9. Ramor, Miklošičeva cesta, Bohinec, vodo, Cesta 29. oktobra 31.

Zastrupila se je

Vrhnika, 2. septembra.

V gostilni Krašovec na Vrhniki je bila okrog 2 meseca uslužbena 19-letna Mera Matičič, črna iz Slive pri Rakelcu. Večera popoldne je popila večjo količino likozna. Poldnevali so zdravnik, ki je odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnico in g. Ciril Malavasič jo je s svojim avtomobilom prepeljal v Ljubljano. Že med prevozom je pa nesrečna mladenka počela zastrupljeno; popila je bila preveč likozna. Namestu v bolnico jo je šofer zapeljal v Mestni dom, odkoder so uslužbenci pogrebnega zavoda njeno truplo prepeljali v mrtvašnico.

Kaj je pognalo dekleta v smrt, ne ve nihče, domnevajo pa, da je bila najbrž vzrok nesrečna ljubezen. Pokojna je bila krepka, simpatična deklica in so jo imeli vsi radi.

Naše gledališče

Drama

Četrtek 5. septembra ob 18 uri: Kralj Oedipus na letnem gledališču v Tivoliju. Petek 6. septembra: Zaprti. Sobota 7. septembra ob 20 uri: Mlada pri Novari v dramskem gledališču, Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol. Nedelja 8. septembra ob 18 uri: Kralj Oedipus na letnem gledališču v Tivoliju. Ponedeljek 9. septembra: Zaprti.

Opera

Petek 6. septembra ob 15 uri Akademija podmladka Jadranske straže. Izven. Globoko znižane cene od 15 Din navzdol. Ob 20 uri Manon. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol. Sobota 7. septembra ob 20 uri Mala Floramye. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Nedelja 8. septembra ob 20 uri Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Radioprogram

Torek 3. sept.

12.00: Simfonične slike na ploščah: — 12.45: Vreme, poročila; — 13.00: Čas, obvestila, spored; — 13.15: Vencek venček (spored); — 14.00: Vreme, borza; — 18.00: Nekaj ribniških za deco (Janez Andolšek); — 18.30 Ploščke: — V deželi faraonov (Rudolf Dostal); — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; — 19.30: Nac. ura; — 20.00: Vokalni koncert gdne. Anite Menetove; — 20.40: Glasbena suita (plošče); — 21.15: Fantovske pesmi Bežigradjci pojo; — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; — 22.15: Kmo orgle na ploščah; — 22.30: Angliške plošče.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Deviza (z večeto premijo 28,5%): Amsterdam 2068.15 — 2072.75, Berlin 1762.77 — 1766.65, Bruselj 794.18 — 1799.24, Carib 1424.22 — 1431.29, London 216.38 — 218.43, New York 4365.01 — 4371.82, Pariz 298.46 — 299.90, Praga 180.91 — 182.02, Trst 356.81 — 359.60, Avstrijski šiling v prvotnem izračunu 8,65 — 8,45

Inozemske borze

Carib. Beograd 7, Pariz 20.260, London 15.2275, New York 306.875, Bruselj 51.60, Milan 25.10, Madrid 42.000, Amsterdam 207.70, Berlin 123.25, Dunaj 57.60, Praga 12.71, Varšava 57.90, Bukarešta 2.50.

MARJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Sicer pa opažamo isti pojav tudi pri ljudeh, ki zapuste iz zunanjih vzrokov vero, stranko ali celo samo neko idejno pot. Slovenec bi lahko postal Nemec, ali narobe Nemec Slovenec samo tedaj, če bi po objektivni odločitvi v soglasnosti razuma in čustva usmerili svojo pripadnost od ene k drugi narodnosti. Takih odločitev pa skoraj ni. In vendar bi elementi psihe njegove prvobitne narodnosti ostali v njem in njegovih potomcih še dolgo. Uničilo bi jih sčasoma šele mešanje krvi z zakonskimi zvezami. Če se renegat poroči z renegatko, se ti elementi sploh ne uničijo in njuni otroci ostanejo kljub — na primer — nacionalni nemški vzgoji, tuji v pravem, duhovno in krvno nemškem narodu.

»To je filozofija, življenje je pa drugačno,« je ugovarjal dr. Löschnigg.

»Tudi filozofija je le produkt življenja, ker izvira iz njega in se ziva vanj, gospod doktor. Da vam pa dokazem resničnost svoje trditve, vam postavim za primer samega sebe. Po vsej svoji vzgoji sem Nemec, do tridesetega leta nisem razumel niti ene same slovenske besede, pa kljub temu v bistvu nisem Nemec. Temu se boste morali čuditi in čuditi sem

se sam, ko sem — priznavam — šele nedavno to odkril. Studiral sem osnovne temelje svojega značaja. Od kod morejo izvirati? Iz mojih prednikov. V mojem pokojnem očetu so bili sicer površinski zatrti, a to še ni nobeno zagotovilo, da se ne bi mogli v meni znova razviti v prvotni virulenci. Zgodi se, da na primer bela Američanka, poročena z belim možem, rodi temnopoltnega otroka. Razlaga: nekdo njen prednikov je bil črnc ali Indijanec. Moj oče je bil Slovenec, moja mati je pa bila vsaj po pokolenju Čehinja, zato njuni otroci ne morejo biti po svojem najgledjem, četudi na zunanji skritem bistvu nič drugega kakor Slovani. Torej sem Slovan.

Inge je zardela in vznemirjeno vztrpetala:

»Oprost, tvoj in Evgenov oče je bil Nemec.«

»Adolf Rogan je bil Nemec le po svoji politični pripadnosti,« je odgovoril Ervin, »sicer pa Slovenec iz slovenske Savinjske doline. Njegov oče, naš ded, je bil slovenski posestnik in lesni trgovec in pokojni oče se je naučil nemški šele v šoli.«

»Za mene je bil vedno Nemec,« je jezno odgovorila Inge. »Poročila sem se

s sinom nemškega industrijca Rogana, mar ne, Evgen? Mi smo Nemci.«

»Seveda,« je pritrdil Evgen, in skušal zatreti neprijetno občutje, ki mu ga je vzbudil ta pogovor.

»Evgen je prav tako malo Nemec, kakor sem jaz,« je dejal Ervin.

»Impertinentno!« je siknila Inge. »Nazadnje bo še moj sin Kurt Slovenec.«

»Odkvisno je od tega, po kom je podedoval glavne duševne temelje, po tebi ali po Evgenu?« je dejal Ervin.

»Moj sin mora biti Nemec, sicer ga še danes odpeljem iz tega balkanskega gnezda. Na tebi se pojavljajo čudni vplivi, Ervin. Menda...«

Sida je čutila ost, a je molčala. Ervinova odločnost jo je močno zbližala z njim. Pričela ga je prvič ceniti. Bila mu je hvaležna, da je zadel Ingo.

Inge besede so pa vzpodbudile dr. Löschnigga, da je dejal s čisto določenim namenom:

»Posledice take filozofije so incidenti, kakor je bil sinočnji v kavarni »Bristof.«

Sida je povesila oči.

»Incident, kakšen incident?« je vprašal prokarist Spalke.

»Iz kavarne so vrgli neko družbo samo zato, ker je pela nemške pesmi. Gospodinja Silanova vam lahko natančneje pove.«

»Si bila tam?« je vprašal Ervin.

»Da, z Danico in Martincom. Prišli smo iz gledališča.«

»Nezaslišano,« se je razburil Rabitsch.

»In niste protestirali?« je dejala Inge.

»Saj sem dejala, Martinco so čisto spreminili, odkar se je poročil z Drvuškovo.«

»Prvi povod je dala celo njegova družba,« je oznanil zlobno dr. Löschnigg.

»Nemogoče,« sta vzkliknili Ria in Spalke.

»In ti nisi protestirala, Sida?« je vprašala Inge. »Na, meine liebe Schwägerin, morala bi se zavedati, da kot bodoča gospa Roganova ne spada v tako družbo.«

»Spadam tja, od koder sem, draga Inge!« je odgovorila odločno Sida. Ko je čutila, da bo našla v Ervinu oporo, se ji je zahotelo podrežati brez bojazni.

»Sem Slovenka in ostanem. Na slovenski zemlji bom menda smela postopati tako, kakor mi veva moje narodno čustvo. Ervin me pozna in spoštuje moje čustvovanje.«

»Da,« je pritrdil Ervin, »spoštujem ga.«

Nastal je mučen molk, ki ga je prekinil šele Moric Morgenstern:

»Mislim, da je najbolje, da ostane vsak to, kar je. Gott der Gerechte! Jaz sem kozmopolit. Man muß leben.«

»A varovati je treba vsaj narodno posest!« je vzkliknil razburjeno dr. Löschnigg. »Ne sme se podreti niti ena sama nemška posojanka, sicer smo izgubljeni!«

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec žalo

Prilodno Franz Josefove

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

DNEVNE VESTI

— Deputacija sodnikov pri pravosodnem ministru. Centralni odbor Udruga sodnikov, predsednik Rusomir Janković, podpredsednik dr. Danič, dr. Kugler, Dušan Janković in Stefan Janković so se zglasili v soboto pri pravosodnem ministru dr. Miškulinu v zvezi s sodniškim stanom. Predsednik Janković je pozdravil ministra v imenu vseh članov Udruga sodnikov, ter ga seznanil s potrebami in težnjami sodniškega stanja, izraženi v resoluciji, ki je bila sprejeta na zadnjem sestanku sodnikov. Prosil je ministra, naj pazljivo prouči resolucijo in po možnosti ustreže v nji izraženim željam. Potem ga je opozoril na potrebo ohranitve neodvisnosti in stabilnosti sodnikov, da prenehajo nepotrebne premestitve in vpokojitve sodnikov, kar ni v interesu sodniškega stanja, niti države. Prosil je ministra, naj pazi na pravično napredovanje sodnikov, da bo zavladal mir in zadovoljstvo v sodniškem stanju. Izrazil je željo, naj bi bilo prepuščeno apelacijskim sodnim samim v enilnu č. 18. sod. postopka odreja uradne ure na sodiščih glede na posebne razmere v posrednih krajih. Deputacija je seznanila ministra s potrebami pravnika kongresa v pogledu sojetstva ter s težnjami našega pravosodja. Minister je izjavil, da bo storil vse, kar je v njegovih močeh za zboljšanje razmer v našem pravosodstvu.

— Španski princ v Crkveni. V soboto dopoldne je prišel v vojaškimi hidroavijonom v Seice pri Crkveni španski princ Alfonz Carlos. Kmalu po oficijelnem sprejemu se je odpravil z avtomobilom preko Sušaka v Trst in dalje v Francijo. Španski princ je bil gost naše kraljevske rodbine v Budvi.

— Zastave vseh držav plapolajo na mornarski razstavi na velesejmu. Pripravljalna dela napredujejo zelo dobro v vseh oddelkih, najbolj pa pri mornarjih, ki so v glavnem že končali delo. Njihova razstava napravi vprav mogočen vtis ter bo nedvomno prevzela vsakogar. Že razstavljeni predmeti sami na sebi učinkujejo na gledalca, saj kaj leksnega mnogo ljudi ne vidi vse življenje. Razstava je pa tudi urejena tako, da ji ne more nihče nič očitati glede na arhitektonsko stran. Posrečeno dekorativno sliko nudijo zastave mnogih držav (pomorske), ki se spuščajo izpod stropa. Človek se že nehoti ustavi, ko stopi na to razstavo in nihče ne bo mogel skozi paviljon, da bi se ne pomudil delj časa v njem. Učinkovita bo tudi v istem paviljonu (D) razstava Jadranske straže, reprezentativna in instruktivna ter bo najlepše prikazala ogromno delo in organizacijski ustroj organizacije čuvarjev naše Jadrane.

— Kongres agronomov. V četrtek 5. t. m. bo v Splitu svečano odprt kongres agronomov, na katerem se zbere okrog 150 delegatov iz vse države. Agronomi bodo razpravljali o organizaciji kmetijske službe med ljudstvom, o osnutku zakona o zadrukah, o kmetijski šoli v Splitu itd. Po kongresu posetijo razne dalmatinske kraje, da si ogledajo zadružništvo Dalmacije.

— Zelo grešimo, ker uvažamo volno. do čim domači ovčarji posvečamo premalo pozornosti. Pri smoteni organizaciji rejce solčavske ovce bi se naša volna lahko kosala z avstralsko, ki skovi kot najboljša na svetu. Naša tekstilna industrija mora uvažati volno, ker nimamo dovolj surovin. Ako bi se zavzeli za plemensko odbiro ovac ter podprli rejce z organizacijo, s prodajo in strokovno, bi naše ovce dajale dovolj volne za svo državo. Temu vprašanju se doslej pri nas ni nihče resno posvetil, razen društva rejcev malih živali »Zivalce«, ki prireja zdaj že drugi razstavo solčavskih ovac. Razstavljenih bo 61 živali. Vstopnine ne bo. Naš velesejem podpira že vsa leta domače gospodarske panoge in posebno priznanje zasluži, da podpira delo »Zivalce« zlasti zaradi propagande ovčarstva. Razstava ovac ima torej globlji pomen. Razstavljen bodo le plemenske živali, ki jih bodo zopet razposlali v druge kraje. Izkazalo se je, da je pri nas ovca solčavske - jezerske pasme najboljše, zato je treba propagirati rejce haš te ovce. Upamo, da se bodo končno

zganili vsi, ki so še zdaj v rezervi, ter bodo odločno podprli stremeljenja društva, kar je v interesu gospodarstva države in ne le posamezne pokrajine.

— Kaj pa varnost potnikov? V našem avtobusnem prometu vlada v splošnem red. Potujočim občinstvu je zadovoljno, le tu pa tam se pripeti, da se nadiči v avtobus preveč potnikov. Tako je bilo ondan na neki avtobusni prosti na Gorenjskem. V avtobusu se stalo črno na belu, da je v njem 6 stojšč, stalo je pa 16 potnikov. Razumemo avtobusno podjetje in potnike v takih primerih, toda vprašati se moramo vendarle kako je z varnostjo potnikov. Kaj pa če bi se pripetila nesreča? Oblasti bi morale strogo paziti, da bi se ne ponavljali vsaj tako krivični primeri natrpanosti potnikov v avtobusu, kakor je bil ta.

— Vabila k otvoritvi jesenskega ljubljanskega velesejma od 5. do 16. septembra so razposlana. Če komu vabilo pomotoma ne bi bilo dostavljeno, naproša velesejska uprava, da ga reklamira v velesejskem uradu.

Pride
Elisa Landi
v komediji
Žena zapoveduje

— Češkoslovaško odlikovanje naših sokolskih privakov. Predsednik Masaryk je odlikoval s češkoslovaško kolajno Belega leva V. stopnje za državljanske zasluge starostu sokolske župe v Novem Sadu Ignata Pavlasa in starostu Sokola v Petrovaradinu Vladimirja Vitoševića, s kolajno I. stopnje podstarostu Alojza Jajabeka in predsednika nadzornega odbora Sokola v Petrovaradinu Franjo Malina, s kolajno II. stopnje, tajnika Sokola Julija Kušero, prosvetarja Stanislava Prepreka, upravitelja sokolskega doma Lazarja Velikega, blaginika Emila Bohela in načelnika Sokola v Petrovaradinu Emila Kurbatvinskega.

— Jutri bodo pripeljali morske ribe na velesejem. Ponoči med soboto in nedeljo so se odpravili po nje s težkim tovornim avtomobilom. Prevoz živih rib ni lahek, zlasti še tako daleč, zato bodo morali ribe hitro naložiti in odpeljati. Potrebnovali bodo zelo mnogo rib, da bodo napolnili 6 velikih akvarijev. Akvariji so že nekaj dni povsem pripravljeni. Morska voda se je do danes prečistila ter je povsem sveža in prozorna, da bodo obiskovalci lahko proučevali morsko življenje do vseh podrobnosti iz neposredne bližine. Da bodo lahko ribe spoznali tudi po imenih, bodo na policah pred akvariji slike rib z imeni. Tako bo lahko vsak primerjal žive ribe s slikami ter ugotavljal njihova imena. Razstava bo torej koristila tudi laikom, ki doslej še sploh niso poznali morskih rib in drugih morskih živali.

— Naši skavti na III. Zveznem taboru v Beogradu. Te dni se prične v Beogradu III. Zvezni tabor skavtov v Beogradu, katerega se udeležijo tudi 50 skavtov iz dravske banovine pod vodstvom pomočnika saveznega načelnika g. Davidoviča iz Maribora. Naši skavti odpotujejo v Beograd jutri ob 20. Udeležencem tabora je dovoljen popust na železnici in sicer četrtsinska vozna vsem članom skavtom na podlagi ekvante legitimacije.

— Naši medicinci si ogledujejo češkoslovaška zdravilišča. Danes teden je prišlo v Trenčanske toplice 20 jugoslovenskih slušateljev in slušateljic medicinske fakultete, ki so praktični med letošnjimi počitnicami po češkoslovaških bolnicah. V terek so si gledali to zdravilišče, popoldne pa so odpotovali v Lipitoveki Sv. Mikulaš, odkoder so peštili še tatranska zdravilišča in nekatere kraje v vzhodni Slovaški.

— Stavka v tovarni na Količevem. V Bonačevi tovarni na Količevem se stavka, ki je izbruhnila v soboto 17. avgusta, še vedno nadaljuje. Navzlic veliki uvidevnosti in globokemu socialnemu čutu, ki ga kaže naš znani industrijalec g. Fran Bonač, se ni posrečilo izravnati spora in vse kaže, da ga bo težko poravnati, ker delavstvo ne popusti od svoje zahteve, da se mora umakniti iz tovarne dosedanji ravnatelj Wultsch. ki je pa baje itak sam izjavil, da bo tovarno zapustil. Na drugi strani pa delavstvo noče pristati na zahtevo, da nosi primerne posledice tisti, ki je največ kriv, da je prišlo do stavke. Podjetje je vsem delavcem odpovedalo, toda delavci nočejo sprejeti svojih knjižic.

Iz Ljubljane

— Ij Lepa nedelja... Moščanom se je zdelo včerajšnja nedelja izredno lepa, ne le zaradi lepega vremena, temveč ker gredo v začetku meseca vedno z optimizmom na vse. Že dolgo niso bile tako polne okoliške gostilne kakor včeraj. Ljubljanci so se spustili na daljše izlete, vendar se je večini zdelo dovolj daleč pod Rožnik in v Dravlj. Pozno v noč so se udeleževali improvizirani pevski zbori tudi na cestah. Sicer pa znajo moščani tudi dobrote diskretno nositi pod kapo. Včeraj so tudi prišli na svoj račun kolikor toliko kopalci, ki so pa seveda morali hiti k dovoljni predvsem s solnčnimi kopelmi, kajti voda se je zadnje čase precej ohladila ter mika le redke. Vremenski strokovnjaki vse vrste nam napovedujejo lepo vreme za delj časa ter se baje ne bo skazilo niti za časa velesejma, da bo velesejem užival vsaj podporo vremenskih viharjev.

— Ij V veliki ljubljani velikomestni variete. Ljubljanski velesejem pripravljajo spet novo veliko senzacijo. V paviljonu K, ki je bil že za modno revijo nanovo preurejen, je pripravljena velika variete dvorana z dvojnimi odrom in moderno razsvetljavo. Priznani artisti, atrakcije velesejskih varietejev so že prispeli v Ljubljano, da za časa jesenskega velesejma od 5. do 16. septembra pokažejo razvijane naših publikih ves čar visoke varietetke umetnosti, Vratolomne atrakcije, originalni baremski plesi, imitator slavnih skladateljev, kraljica ravnotežja, zvezdniki akrobacij, mojster črne umetnosti, akrobat - humorist in svetlobna revija »gorče jezerc«. Je nekaj bogatega sporeda katerega nam bo predstavil prijubljeni konferencier Mirko Jelačin. Kakor smo izvedeli bodo va-

riete predstave dvakrat dnevno in sicer ob 4 popoldne in ob 9 zvečer. Otvoritvena predstava bo v četrtek, dne 5. t. m. ob 9/9 uro zvečer. Rezervirajte naj se prostori.

— Ij Kje je obljudjena zveza Slovenije z morjem? V izloži Magdičeve trgovine na Aleksandrovi cesti je lep velik lepak s tem napisom. Izredno mnogo pove z malo besedami. Železnica od Ljubljane do Sušaka meri zdaj 390 km, zračna črta pa samo 82 km. Najkrajši čas vožnje z železnico skozi Dolenjsko je 18 ur, nad Zagreb 9 in pol ure. Avtobus pa prispe v 6 urah najprej, dočim vozi osebni avtomobil 4 ure če gre vse po sreči. Po železnici Kofčevje - Vrbovsko - Sušak bi vlak vozil le 5 in tri četrt ure. Na pereči problem zveze Slovenije z morjem nas opozarja še posebno jadranska razstava na velesejmu, ki je najboljša propaganda za naše morje ter za ustvaritev stikov med njim in zaledjem.

— Ij Regulacijska dela v Ljubljani. Soma lo zastala zaradi slabega vremena, dobro pa napredujejo zopet zdaj. Zapornice ki stojijo pri ustju Gradaščice, še niso prestavili na Spico, Struga je med šentjakobskim mostom in zapornico poglabljena približno do polovice. Ta mesec bo nedvomno zabetonirano dno tudi v tem delu, četudi ne bo vedno ugodno vreme. Zdaj betonirajo tudi opornik za most in oporni zid ob ustju Gradaščice.

— Ij Zaključek potniškega zračnega prometa. V soboto je bil zaključen letalski potniški promet na progi Ljubljana - Sušak oziroma Zagreb in sicer za celih 15 dni prej, nego lani. V avgustu je bil potniški promet na tej progi izredno živahen in zadnje dni je bil na letalu tak naval, da je bilo zelo težko dobiti prostor.

— Ij Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani. Kongresni trg 2-III. (Trgovski učni zavod) je dosegel v preteklih letih najboljše uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšim programom, ki ga izvajajo samo prvovrstne učne moči. Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojeplni, stenografski in drugi specialni tečaji. Zavod daje ustno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. Priporočamo!

— Ij Abiturijentski tečaj Zbornice za TOI na dr. trgovski akademiji v Ljubljani. Vpisovanje na abiturijentski tečaj se vrši vsak dan do incl. 30. septembra ob 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni trgovske akademije. Istotam se dobi vse potrebne

pismene ali ustmene informacije in pospekt. Predavanja se prične dne 1. oktobra ob 8. uri zjutraj.

— Ij Na velesejmu je še 61 ovac, ki so jih prignali s solčavskih planin. Društvo rejcev malih živali »Zivalce« propagira rejce solčavske ovce, ki je najprimernejša pri nas za prirejo volne. Naša država mora uvažati volno, ker ne pridobivamo doma dovolj surovin za tekstilne izdelke. Toga pa ti ne bilo treba, ako bi bila organizirana doma smotrna reja ovac in organiziran domači trg. Razstava bo pokazala, da pri nas lahko postane ovčarstvo ena najvažnejših kmetijskih panog.

— Ij Otvoritev sezone v Elitnem kinu Matica. Za otvoritev letošnje sezone je nam pripravil Elitni kino Matica ljubko opereto »Zenska, ki ve kaj hoče...« Navzlic krasnemu vremenu, ki je že v soboto izvalo množice ljubljancev na izlete, je bil poset kina pri vsaki predstavi velik, a za zadnjo predstavo je zmanjkalo prostorov. Tako lepe filmske operete v Ljubljani že dolgo nismo videli. Straussova godba te prijetno zaziblje in prenese iz trde vsakdanjosti v kraljestvo sreče in razkošja, da se vživis v dejanje operete kakor da vidiš pred seboj košček resničnega življenja. Nasmejše se od srca in z globokim notranjim zadovoljstvom odhajaš iz kina, kjer si preživel nekaj prijetnih trenutkov.

Modni atelje BAZANELLA, Gajeva 6. I. zopet redno dela.

— Ij Koncert vojaške godbe na velesejmu to 5. septembra, na dan otvoritve letošnjega jesenskega ljubljanskega velesejma in velike jadranske - pomorske razstave, in sicer dopoldne od 10 - 12 ure, popoldne pa od pol 6 dalje.

— Ij Pozor pred nakupom! Dopoldne je neka dama na trgu izgubila zlato zappestno uro. Uro je našel uslužbenec trgovke Bata. a mu jo je neka 50-letna ženska iztrgala iz rok, češ, da je njena. Žensko pozna več očitvev, in zato jo lastnica poziva, naj uro vrne. Pred nakupom se svari!

— Ij Vse gg. poverjenike in poverjenice PJS v Ljubljani prosim sečeti, da pridejo danes popoldne ob 6. gotovo na prosv. odelček ban. upr. upravna soba št. 4. 4. nadstropje na skupno sejo radi kongresnih svečanosti PJS.

— Ij Zobozdravnik dr. Rodosehegg zopet ordinira.

Uredništvo in uprava »Kronike slovenskih mest« naznanjata, da je umrl njen prvi urednik

Loize Slanovec

mestni uradnik.

Pogreb pokojnika se vrši v ponedeljek, dne 2. septembra 1935 ob 17.30 z Lončarske steze št. 10.

Pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.

Uredništvo in uprava »KRONIKE SLOVENSKE MEST«

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din Najmanjši znesek 8 Din

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v

LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6 (nasproti Nebočinika) 554

GLASBA

Beseda 50 par, davek 3.- Din Najmanjši znesek 8 Din

Kratek črn klavir se zaradi selitve takoj ugodno proda. Ogleda se Pod Rečnikom c. 2. št. 2. 2505

PRODAM

Najmanjši znesek 8 Din Beseda 50 par, davek 3.- Din

PRODA SE BANJA za kopanje. Naslov v upravi »Slov. Jarodac«. 2586

POUK

Beseda 50 par, davek 3.- Din Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk (po desetprstnem sistemu) za začetnike in izveščance. Večerni tečaj. Učna ura Din 2.— Vpisovanje dnevno. Pričetek novega tečaja 2. septembra. Christofor učni zavod. Domobranska c. 15. 2548

TEČAJI NEMŠČINE v Delavski zbornici: začetniški, nadaljevalni in konverzacijski; mladostni, odrasli zvečer. Vpisovanje od 1/7. do 8. zvečer (glavni vhod desno). 2586

STANOVANJA

2 DIJAKINJI ALI DIJAKA in dijakinjo sprejemam v popolno oskrbo v neposredni bližini gimnazije na Poljanski cesti. Oskrba dobra, nadzor strogo. Naslov v upravi lista. 2589

STANOVANJE DVEH SOB kuhinje in pritlikalnice boljše stanje za november. Stvarni plačnik. Ponudbe s navedbo najemnine na upravo »Slov. Naroda pod »Čistost«. 2502

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVEŠUJE VRA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

ZA CENI NARODE

MALI OGLASI

»SLOV. NARODU«

IMAJO

SIGUREN USPEHI

Kdo je duševni oče Sueškega prekopa

Načrt je zasnoval Italijan Negrelli, slavo in dobiček je pa pospravil Francoz Lesseps

Bilo je protu koncu leta 1846. Po vrtu seke pariške vile sta se izprehajala med živahno debato dva nervozna moža. Prepirla sta se na vse pretege zaradi drznega načrta spojiti Sredozemsko z Rdečim morjem potom prekopa. Ta načrt je bil pozneje uresničen in tako je nastal Sueški prekop. Prvi mož je bil Anglež R. Stephenson, drugi pa Francoz Talabot. Stephenson, sin slavnega ustanovitelja in pionirja angleških železnic, je srdito mahal z načrtom železnice, ki jo je hotel zgraditi namestu prekopa, a Talabot je veroval v drzen načrt vodne poti, toda bal se je previsokih stroškov in zmotno je pripomnil, da je razlika med gladino Rdečega in Sredozemskega morja znatna.

Dočim sta se ta dva prepirla, je sedel sklonjen nad velikim zemljevidom

Grafton Smith

v prtljani sobi iste vile tretji član mednarodne komisije in gladiatelj železnice, »Avstrijec« Luigi Negrelli. V njegovi glavi se je bil porodil in do podrobnosti razvil ves dalekosežni načrt nove vodne poti. 47-letni Negrelli, zavedni italijanski rodoljub iz Fiere di Primorio, ki se že več let pečal s to veliko mislijo, je naenkrat planil pokonci in odhitel za svojima tovarišema na vrt.

— Čujta, gospoda, — je zaklical z otroško radostjo in neomajno samozavestjo — ta prekop se bo gradil! — Sredi nove morske poti leži jezero in med gladino obeh morij ni razlike. Pravim vama, da je uresničenje tega načrta možno in da stroški niti ne bodo tako visoki, kakor smo prvotno mislili.

Talabot je pomilovalno skomignil z rameni, Stephenson je imel pa takoj pripravljenih vse polno ugovorov.

Dve leti po sestanku s Talabotom in Stephensonom je odgovoril inženjer Negrelli v Egipt, da bi na mestu do podrobnosti proučil svoj načrt, da bi dognal, kako bi se dala najlažje odstraniti pregrada med dvema morjema ter odpreti nova silno važna morska pot ladjam, ki so morale dotlej voziti daleč okrog vse Afrike. Pa tudi v Egiptu Negrelli ni našel potrebnega razumevanja in vrtni se je moral, ne da bi bil kaj opravič. Anglija in njeni sveti nedotakljivi interesi so se postavili odločno proti njegovemu načrtu, ki naj bi bil služil napredku vsega sveta. In zato je bila prazna vsaka beseda o prekopolu.

Nekaj let pozneje je pa egiptski podkralj z velikim zanimanjem poslušal poročilo francoskega konzula grofa Ferdinanda de Lessepsa, ki mu je v primeren trenutku diplomatično tolmačil Negrellijev načrt. Konzul je opozoril visokega dostojanstvenika na nek-

danji prekop, delo starih Egipčanov, in takoj ga je pridobil za ta načrt. To je bilo leta 1834. Grof Lesseps je koval železo, dokler je bilo vroče. S soglasjem egiptskega podkralja je odpotoval v Pariz, da bi ustanovil komisijo za uresničenje Negrellijevega načrta.

Ironija usode je hotela, da je baš takrat Metternichov Dunaj odločil Negrellija zaradi njegovega iredentističnega prepričanja kot visokega funkcionarja v železniški službi. To je porabil Lesseps in brž je povabil Negrellija v Pariz, kjer je italijanski inženjer predložil vse svoje načrte za zgraditev Sueškega prekopa. Za to je dobil Negrelli »dva ustanovniška deleža« in obljubo znatnega deleža na dobičku. Ta čas se je raznesla vest o sijajnem in mnogo obetajočem načrtu in kapital se je ponujal od vse strani. Dunaj je takoj obzval svoj korak. Metternich je na vse načine vabil Negrellija nazaj. Duhovni oče orjaškega dela se moral vrniti na Dunaj iz rodinskih in finančnih razlogov, toda imel je namen vrniti se takoj zopet v Kairo.

Usoda je pa hotela drugače. Negrelli je 1. oktobra 1858 na Dunaju nenadoma umrl. Večina načrtov je ostala v rokah grofa Lessepsa. Na poti je bila samo ena ovira — ustanovniški deleži, ki jih je bila podedovala Negrellijeva rodbina. Lessepsu se je posrečilo kupiti jih, kupil jih je dobro, poleg tega je pa baje izpremlil Negrellijeve načrte, ki so se izgubili v pisarni pariške komisije.

Slednjič je dal egiptski podkralj Saïd paša grofu Lessepsu dovoljenje za gradnjo prekopa in imenoval ga je za ravnatelja tega gigantskega dela. To, kar je sledilo, je splošno znano. Otvoritvena svečanost v septembru 1869 je bila sijajna in tvorec prekopa grof Lesseps, ki je »prerezal Afriko«, je postal slaven mož ob enem je pa pobasal ogromno premoženje. Njegov kip še zdaj stoji na pomolu v Port Saidu. Kaj pa Luigi Negrelli, ki je sprožil »načrt«? Nanj so seveda pozabili. Šele 50 let po otvoritvi Sueškega prekopa so mu postavili hvalezni rojaki spomenik v domačem kraju, slavo in dobiček je pa pospravil Lesseps.

Svarilo slavnega učenjaka

Eden najstarejših angleških kemikov, profesor oxfordske univerze Soody svari angleško vlado v »News Chronicle« pred kakršnokoli obliko plinske vojne. To svarilo je namenjeno vsem vladam sveta. Soody pravi, da je vsak poskus obvarovati veliko mesto ali mesto sploh pred pogubnimi učinki plinskih napadov iz zraka iluzorno. Morilna sredstva napadov iz zraka se neprestano izpopolnjujejo. Vsak dan nam prinese na tem polju kaj novega, mnogo je pa izumov, za katere sploh ne vemo, ker jih vlade poedinih držav skrbno prikrivajo. Zato so metode, ki jih rabi angleška vlada za omejitve ali ublažitev te nevarnosti, prava otroška igranja.

Angleški kemik kliče vse kemike sveta in roti vse vlade, naj se združijo in onemogočijo nevarnost strašnega pokončavanja ljudi. To je edina možnost obvarovati človeštvo te strašne nevarnosti. Nobeno drugo sredstvo ne bo pomagalo. Tu morajo stopiti na plan kemiki vsega sveta in z njimi vse vlade ter izjaviti pod častno besedo, da ne bodo nikoli dopustile plinske vojne, ki bi pomenila konec zupanja v človeka. Človeški iznajdljivosti na polju novih morilnih sredstev, posebno strupenih plinov, je treba zoperstaviti zdravo pamet in pravo človeško srce.

skratka to, kar ima človek, da se razlikuje od živali, njegovo etiko, njegovo moralnost. Če tega ne storimo, se bo pogreznilo človeštvo v vrtnice strasti in pokončavanja, da bo katastrofa še huja, kakor je bil vesoljni potop.

Iz Škofje Loke

— Gospa Burdychova na zadnji poti. Veličasten žalni sprevoz, ki se je pomikal v četrtki ob 17. izpred Burdychove vile na domače pokopališče je bil najlepša priča globokega spoštovanja ljubezni in splošne priljubljenosti, ki jo je uživala plemenita pokojnica v širokih vrstah škofješkega prebivalstva. Spreddaj so nosili krasne šopke in vence cvetja, ki so ga poklonili blagi pokojnici svojci, prijatelji in znanci, za krsto, vso v cvetju pa so stopali najprej svojci, sinovi in hčere, njim pa jo sledila dolga vrsta domačinov. Dan se je nagibal k večeru, ko je sprejela zemlja v svoje naročje telesne ostanke vzorne žene, ki jo bomo ohranili v najlepšem spominu.

— Imenovanje. Dolgoletni spiritual škofješkega samostana prof. g. Josip Simenc je imenovan za kanonika pri stolnem kapituлу v Ljubljani. G. kanonika bo ohranila Škofja Loka v prijetnem spominu, saj si je znal z vpludnim, vseskozi taktičnim nastopom pridobiti nedeljene simpatije škofješkega močanstva, ki mu želi na novem mestu vse najboljše. G. kanonik se je v našem mestu krepko

zavzel za razmah Francoskega krožka, ki mu je bil neutrudljiv, globoko versiran in vešč predavatelj in učitelj in to v vseh točkah.

— Novo letno telovadišče škofješkega Sokola. Misel za zgraditev primerne ga letnega telovadišča je v vrstah gospodarskih sodelavcev kroškega Sokola že dolgo zorela, a je žal ni bilo mogoče izpolniti. Zlati kaže, da je tudi ta zapreka premagana. O pogodbi, ki jo je sklenil Sokol s lastniki Volkenspergerje glede odjaja zemlje smo že pisali, zadnje čase pa je prešel Sokol tudi na ureditev novo pridobljenega prostora, ki naj služi sokolskim namenom za dobo 10 let. Obsežen kompleks tik pri puštalskem mostu je dobil lično ograjo z betonskimi stebri in lesom, pri vhodu bodo bodo nameštili drog za zastavo in zidano blaginjo, na vidiku pa je tudi posebna tribuna za godbo in druge potrebe Sokola. Z deli zelo hite in bo novo, prijazno telovadišče služilo prvič svojemu namenu najbrž 8. septembra, ko bo imel Sokol svoj javni nastop.

— Nova grobova. Smrt je pretekli teden zopet posegla med škofječlane. V Puštalju je izdihnil železničar Gašper J. senovec, kremenit značaj, oče številne družine, ki se vsa leta vneto udeležuje v sokolskih vrstah. — Skoro ob istem času pa je izbrala bela žena svojo žrtev na Poljanški cesti, kjer je umrla v cvetu mladosti gđ. Julka Svoljšakova, pridna delovna Sokolica, uslužbenka v tovarni šesir. Na poslednji poti jo je spremljala sokolska družina s praporom, pri odprtem grobu pa so ji zapeli njeni stanovski tovariši. Pokojnika, ki sta našla počitek

v domači zemlji, bodi ohranjen blag spomin, preostalih pa naše najgloblje sočustva.

SPORT

— Mestni dohodarstveni in službeni proti uslužbenecem malocestne železnice. Lani in predlanskim so se pomerili na zelenem polju mestnih dohodarstveni in uslužbeni državne policije v Ljubljani. Obe tekmi, ki sta nudili po objektivni presoji strokovnjakov poleg obile zabave tudi svojevrsten sportni užitek, sta nam še v živem spominu. Zlasti pa je vzbujal pozornost obeh prireditev njun dober namen. Nogometni team mestnih dohodarstvenih uslužbenec je do danes nepremagano moštvo. Tega slovesa jim ne privošči uslužbenec malocestne železnice, ki so jih pozvali za 14. septembra na junjski mejdan, ko se bo odigrala nočna nogometna tekma na igrišču ASK Primorje. Prireditev tekme so se prijateljski zedinili, da kljub naporni službi žrtvujejo od svojega kratko odmerjenega prostega časa ter pokažejo ljubljani, da se tudi v sportu aktivno udeležujejo. Glavni namen tekme pa je: pomoč ljubljanskim mestnim revežem. Sprito tega pozdravljamo odoštev prireditev ter želimo tekmi, ki se bo vršila pod pokroviteljstvom g. predsednika mestne občine dr. Vladimira Ravnharja, najlepši moralni in finančni uspeh.

Kupujte domače blago!

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

I

Naznanjamo vsem svojcem, prijateljem in znancem pretužno vest, da je danes, dne 31. avgusta 1935 umrl naš nad vse ljubljani soprog, sin, brat, stric, svak, gospod

LOJZE SLANOVEC

mag. uradnik in rez. kapetan.

Pogreb se vrši dne 2. septembra 1935 ob pol 18. uri iz hiše žalosti. Lomčarska steza 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. avgusta 1935.

Žalujoča soproga Pavla

in rodbine Hohn, Slanovec, Dragan in Stonek.

Lion Feuchtwanger:

19

Žid Süs

Roman

Ko je dobila grofica to obvestilo, se je zaklenila in začela pisati. Pismo je poslala po tekaču v Stuttgart. Naslovljeno je bilo na komornika nezvestega vojvode, v njem je bilo nakazilo za tristo cekinov in obljuba, da jih dobi še osemsto, če ji preskrbi nekaj kapljic vojvodove krvi.

To pismo je bilo prenašeno in grofica ga je obžalovala že nekaj ur po tekačevem odhodu. Kaj takega še nikoli ni dala iz rok. Zgodilo se je prvič, da je nekdo storila, ne da bi počakala, da je ohladila prva jeza. Tudi Izak Landauer je bil tega kriv s tem svojim prokletim, oklevajočim kabalizmom.

Ko je komornik Eberharta Ludvika dobil grofičino pismo, se je zamislil. Pred svečanostjo v Teinachu bi bil grofici gotovo ustregel. Toda po teinaških dogodkih je bilo povsem jasno, da je izgubila grofica vsako upanje. Izročil je torej pismo vojvodi.

Eberharta Ludvika je zadela ta neverjetna novica kakor strela iz jasnega. Namignil je služabniku, naj se pobere, požiral je slino, sopol, hodil po sobi in hropel: Vsaka kapljica krvi v njem je vrela, tako je bil besen. Torej ga je varala. Njega, njega, vojvodo, je celih trideset let varala, ta prokleta čarovnica in vlačuga! Sicer je pa imela ta podla meščanska sodruga, cvileče vreče popra

iz deželnih stanov, ti dolgočasno in bedasto pridigajoči popi iz konzistorija, ta ponošeni pruski kralj, ta večno užaljena, kakor limona kisla Johanna Elizabeta, vsi ti so imeli prav, imeli so prav, vseh trideset let — trideset let proti njemu, vojvodi.

Grom in strela! Imel je ženske vseh vrst, svetlolaske in črnolaske! Do sita ga se je naslajal na ženskih čarih od nežnih do najbolj rafiniranih, imel je izmoganje, mahodrave, lene in strasne ženske, ki so izsesavale mozeg iz kosti do zadnje kapljice. Obesale so se nanj s srcem, z naročjem in vso krvjo, globoko so dihalo od naslade v njegovem objemu. In bile so pri tem boljše, gromska strela, bile so boljše od Christli. Toda nobena mu ni zmešala glave. Imel jih je, zasmejal se je in s tem je bilo vse opravljeno.

Da mu je baš Christli tako običala v krvi, ta topa omama, ta razuzdanost in mahodravost — to se gotovo ni zgodilo naravnim potom. A on ni ničesar opazil in živel je s tem strupom, s to prokleto čarovnijo v krvi. Oh, oh, ta vlačuga! ta mrha! Vrstice onega protokola so mu stopile pred oči, izpremenile so se v režeče, ostudne podobe. Črna krava z odsekano glavo. Kozel z odrezano mošnjo. Bil je povsem mogoče, da si je napravila lutko njegove podobe, terafima, da bi vanjo začarala njegovo srce, in živo kri in sam deveteropi satan je vedel, kakšne proklete in razuzdane vratolije je še uganjala z njim.

Toda zdaj je odkril njeno podlost. Zdaj je konec vseh njenih čarov, vseh

njenih čarovnij. Pokaže ji, da je iztisnil iz sebe zadnjo kapljico njenih pekelnih strupov in satanskih napojev.

Pisal je, pečatil, poklical k sebi svetovalec, častnike. Sledilo je nujno, tajno, važno posvetovanje.

Že naslednjega jutra se je pojavila v Freudenthalu stotinja huzarjev. Vojaki so prihajali h gradu in zasedli vse izhode. Njihov poveljnik polkovnik Streithorst, je odšel s pobočnikom mimo drhtečega oskrbnika v predsoho. Tam mu je prišel nasproti dvorni maršal, pri vseh vratih je šepetala razburjena, radovedna služinčad. Njena Ekscelenca je še vedno v postelji. Častnik je mirno odgovoril, da bo pač nekaj minut počakal in sedel je. Dvorni maršal je pa nadaljeval ves iz sebe: Gospa grofica je bolna, zelo obžaluje, da ga ne more sprejeti. Če prinaša gospod polkovnik povelja od Njegove Visokosti, naj jih izroči tajniku. Vedno korektni in hladnokrvni polkovnik je odgovoril, da mu je zelo žal, da ima pa povelja ki jih mora osebno izročiti gospe grofici in nikomur drugemu.

Tedaj se je pojavila grofičina mati. Lik kolos se je ustavila ta prastara, rjava žena na pragu, med vrati, vodečimi v hčerine sobane. Polkovnik je pozdravil ter ponovil mirno in kratko, kaj ga je privedlo v grad. Starka ga je nahrušila s hropečim, globokim glasom, naj se pobere. Saj vendar prav tako dobro ve, kakor njegov gospod, da je njena hči državna grofica, podložna samo rimskemu majestatu. Častnik je skomignil z rameni čes, da ni pravnik,

da ima točna povelja in da daje gospe grofici pol ure časa, da se obleče. Potem bo pa dal razbiti vrata. Starka je zakrila vrata s svojim ogromnim telesom in srdite kletvice so se vsule iz njenih ust. To je kršitev deželnega miru, pritožila se bo pri švabskem državnem viteštvu, njegov gospod bo to še bridem obžaloval, on sam bo sramotno odstavljen.

Se šestindvajset minut je časa, — je odgovoril polkovnik mirno. Grofica je pa skakala ta čas vsa iz sebe po svojih sobah, sežigala papirje, pospravljala, pečatila in izročala tajniku, kar je bilo važnega. Ko je častnik vdrl v njeno sobo, je ležala na postelji v razkošni nočni obleki in se je delala silno užaljeno, da si drzne kaj takega. Vprašala je s slabim glasom, kaj bi radi od nje. Polkovnik Streithorst se je opravičil, da ima strogo povelje od samega vojvode, da mora Njeno Ekscelenco odvesti z vojaškim spremstvom. Tarnanje služinčadi, strupeno starkino zmerjanje, grofičina omedlevica. Častnik se ni dal omeščati. Ko se je zopet zavedla, je zašepetala s strtim in tihim glasom, kakor trpeče dekletce, da je v njegovi moči, da ve, da jo lahko odvede, predno se bodo mogli državni vitezi postaviti z orožjem v rokah v bran. Njena mati je pa še vedno zmerjala in preklinjala polkovnika. Grofica je za žive in mrtve trdila, da je težko bolna, da se bo po tem napadu njena bolezen poslabšala in če vztraja polkovnik na tem, da jo odvede tako, kakor je, bo to gotovo njena smrt. Govorila je težko, sproti

je morala loviti sapo. Služinčad je plakala. Stri ure je trajalo, predno jo je spravil polkovnik v kočijo in jo obkoljevalo z jezdecami odpeljal. Spremljala jo je mati z dvema služkinjama. Ob cesti so stali njeni kmetje bedasto izbuljenih oči. Toda freudenthalski židje so se bili zbrali v močlinici v silnem strahu za telo in imetje, molili so za svojo zaščitnico.

Grofico so odpeljali v Urach, kjer so ji izkazovali vse spoštovanje kot osebi višjega stanu; ni pa smela zapustiti parka, niti gradu. Nastopala je samozavestno, tiranizirala služinčad, zdaj je sluge pretepala, zdaj zopet presenečala z bogato napitnico. Vojvoda je poslal k nji komisarja, ki mu je pa odredila kakršenkoli odgovor; čes, da je kot vladajoča državna grofica dolžna odgovor samo cesarju. Ko so se pa celo švabski vitezi vmešali v zadevo in se pritoževali, da so bile z aretacijske grofice na državnem viteškem posestvu Freudenthalu kršene njihove pravice, je grofica triumfirala in njen pooblaščenec je vložil na Dunaju tožbo na način, kakor se ni še nikoli govorilo proti württemberskemu dvoru. Njeni agenti so širili po vsej državi vesti, kako velika je pravna nesigurnost v vojvodini, če niti ljudje viteškega stanu nimajo zajamčene svobode. Izak Landauer je počasi kimal z glavo in pojasnjeval odposlanou generalnih stanov, da v takih razmerah gotovo ni varno puščati kapital na Württemberskem. Njegove besede so prišle na ušesa velikim finančnikom in učinkovale so neverno dalje.